

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך תפיסת חיים
כתהליך מהווה יסוד לביטחון

תפיסת תהליך מעניקה מבט
גדלותי על כל מישורי החיים

עד כה דיברנו על היחס בין תפיסת המקריות לתפיסת החיים כתהליך בהקשר לנושא התמודדות עם פחדים, כיוון שזהו הנידון העיקרי בספר זה. לכאורה, הקורא עלול לחשוב שכאשר דובר שראוי לשנות צורת מבט על החיים ולהביט עליהם במבט של תהליך, אנו מדברים כאן רק על עצה מעשית כיצד להתגבר על פחדים. אך יש לדעת כי הנידון בהפרש בין תפיסות הנפש הללו רחב ועמוק הרבה מעבר לעיסוק בהתמודדות מול פחדים. זהו ענין מהותי שנוגע לכלל תפיסת מציאות החיים כולם.

כמו שבהבדל התפיסתי בין ילד למבוגר ישנם הבדלים מהותיים כדלהלן: ילד בקטנותו רואה את השניה הזו ואת הרגע הנוכחי ותו לא, ולעומתו אדם בוגר כבר רואה את החיים ממבט יותר רחב, הוא לומד מהעבר וחושב על העתיד ומתכנן אותו, העתיד הקרוב השבוע, החודש, השנה, ולפעמים גם על עתיד רחוק יותר. כמו כן, ילד ממבטו הקטן והמצומצם אינו רואה שום דבר מעבר לנקודה הנוכחית בה הוא מתעסק. מה שאין כן מבוגר, מבטו כבר יותר היקפי, יש לו כמה וכמה מערכות בחיים, יש לו אחריות על מספר תחומים, יש לו קשרים וכו'. כך גם בין הבוגרים עצמם ישנו הפרש מהותי עמוק בין מי שתופס מקריות שזוהי תפיסה הנובעת מקטנות, למי שתופס תהליך שזוהי תפיסה כבר יותר גדולתית.

אדם שיעבוד כפי שנתבאר ויקנה את תפיסת התהליך, צורת המבט שלו על כל תחומי החיים תשתנה. המבט שלו על התורה, על אנשים, על חוויית החיים כולם מקבלת צורת הסתכלות שונה לחלוטין, ונבאר.

דע את שמחתך . ההתנגדות מביאה לשמחה . פרק יד'

תהליך החיים

האדם חייב לעבור תהליכים בחיים, וכל תהליך מונח בו קשיים. אין חיים שאין בהם קשיים, ואין חיים שאינם מורכבים מכל מיני גוונים של קשיים. זה סדר בריאתו של עולם, בעולם שבו אנחנו נמצאים.

נאמר בכתוב (תהלים צד, יב) "אשרי הגבר אשר תייסרנו יה, ומתורתך תלמדנו, להשקיט לו מימי רע". כלומר אי אפשר בלי ייסורים, אך אשרי מי שייסוריו באים עליו מן התורה. מה כוונת הדבר, הייסורים שלו לא מגיעים מהגוף, אלא מהיכן הם מגיעים, מתהליך של הרוח שבתוכו, על דרך שנאמר (ישעיהו נט, כא) "רוחי אשר שמתי בפוך". אם אדם חי חיי חומר, אז הייסורים שבאים עליו, הם ייסורים של חומר. כידוע מדברי הזוהר הקדוש (תקוני זוהר חדש סו, ב), שבני ישראל עבדו במצרים בחומר ולבנים, בחומר זה קל וחומר, ובלבנים בליבון ההלכה. מה ההבדל בין מי שעובד בחומר כפשוטו, לתלמיד חכם שעובד בקל וחומר, מי שעובד בחומר כפשוטו זה ייסורי גוף, זה סבל של גוף. מי שעובד בקל וחומר של תורה, אז הוא מייסר נפשו על התורה ומתאמץ להבינה, זה נקרא תהליך של רוח. אלו הם שני תהליכים.

ניתן לזה דוגמא פשוטה מחיי החומר, יש אדם שעוסק במחשבים, ויש אדם שעוסק כסבל. זה שעובד כסבל, היכן עיקר הסבל שלו, בגוף. אך לעומת זאת אדם שעובד במחשבים, היכן עיקר הסבל שלו, במחשבה.

דוגמא נוספת, יש שני בני אדם שעברו כמעט את אותו תהליך, כגון אנשים שרחמנא ליצלן עברו את השואה, והם היו כביכול קרוב לאותו מצב. לאחד, הייסורי גוף הם היו יותר קשים לו. והשני, הנפש שלו סבלה יותר.

מי שחי חיים של ייסורים של גוף, הקושי שלו הוא בגוף, הסבל שלו הוא בגוף, והתרופה שלו בעיקרה צריכה לבוא מהגוף. מי שחי חיי רוח והסבל בא מהרוח, כשמתעורר בו האור של הרוח, הוא נותן לו כוח של תעצומות לעבור את התהליך שהוא עובר, משם מגיע השמחה. זה גם משפיע שלגוף יהיה יותר קל.

אנחנו רואים שני בני אדם שמתמודדים, האחד מתמודד ויש בו שמחה, השני מתמודד ואין בו שמחה. מי שנוטה להתמודדות של גוף, הוא רחוק מהשמחה. מי שנוטה להתמודדות של נפש, יש לו שמחה. כאן מונח בעצם ההגדרה שהגדרנו בראשית הדברים, שהשמחה בנויה מהתמודדויות. השמחה ביסודה בנפש, כאשר היא מתגלה, היא כאשר האדם נמצא במצב מסוים, ויש לו קשיים ויש לו התמודדויות, ומתגלה אצלו התוספת רוח של הנפש. שנותנת לו את הכוח להתמודד, כאן מונחת שמחה.

בכדי לבאר באופן ברור מה זה חיי שמחה, חיי רוח, עלינו להקדים מעט, כי בני אדם יכולים לתפוס את השמחה, באותה מערכת שהם נמצאים בעולם של עצבות, הם תופסים מהי שמחה. כל אדם ואדם, היה לו הרי פעם אחת בחיים, שהיה לו שם גילוי מסוים של שמחה לפי ערכו. לפי תפיסתו שלו, זה נקראת שמחה. אין לו הרי השגה בשמחה מעבר לכך. על דרך שנאמר בחז"ל (סוכה נא, א) מי שלא ראה שמחת בית השואבה, לא ראה שמחה מימיו, כלומר אם הוא לא ראה מה זה שמחה, אין לו השגה אמיתית בשמחה, אך האדם מצייר לעצמו מעין שהוא מסוגל לצייר לעצמו, את הדבר שהוא הכיר. זה השמחה שהוא מסוגל לקבל בנפש של עצמו.

בקטנותו האדם עובר כל מיני חוויות, שהקב"ה העביר אותו שם לפי סדרו של חיים, ואת המקום שאליו הקב"ה הביא אותו, ששם הייתה לו את השמחה הכי שלימה, הוא תופס שזה נקרא שמחה. ומכאן ואילך הוא תופס, שזה נקרא מדרגה שנקראת שמחה.

אבל אדם צריך להבין, שיתכן שכל השמחות שהוא שמח מימות חייו שהוא מכיר, הוא שמח בתוך מערכת העצבות. הוא לא שמח במערכת שנקראת שמחה, כי רוב רובם של בני אדם, מעולם לא נגעו באבחנה של שמחה.

ראיתי בספר אחד שעמד על הדבר, מהו הגדרה לדינא, מה נקרא שאדם צריך להיות שמח בחג. ידוע מחז"ל (פסחים קט, א) שבעת שהיה בית המקדש היה משמחו בבשר, ועתה בין. אך זה מצוה בדבר שמביא לידי שמחה. אך עדיין צריך לידע מהו הגדרת המצב שמח, לדינא האיך אדם מקיים מצות שמחה כל ימי החג. זה דבר מאוד קשה באמת, מה זה שמח.

הדברים האלה יכולים להיות מובנים לאדם, רק בשעה שהוא פשוט במידת מה את גופו. ונפשו התגלה בה תביעת החיים, הוא יכול לתפוס מהי שמחה אמיתית. כי אין משל שיכול לבטאות את הדבר בכדי שהוא יהיה מורגש. בשמחה גופנית אפשר להבין הדבר במשל, אבל הוא רחוק מאוד מהנמשל, בכדי שיהיה לו תפיסה פנימית.

השמחה באה מתוספת חיים, שחלה על האדם לפי ערכו, בכל עת ובכל שעה. מהמקום הזה בעצם יש גילוי של שמחה. שמח זה מי שרוחו מתווספת עליו, כל הזמן. זה נקרא שמח. אך מי שהרוח שלו מה שהייתה קודם, היא קיימת עכשיו, הוא לא שמח. בגוף, כל אחד מבין, שמה שנשפנו לפני דקה, ונשמנו לפני דקה, זה לא מספיק לעכשיו, אלא זה חוזר כל הזמן. אך האם בחיי הנפש גם מרגישים את אותו תהליך כל הזמן. תוספת החיים הזו, זו שמחה. אבל זה תהליך מתמיד, כמו שהוא קיים במערכת של גוף, רוח, הוא קיים במדרגת נפש. מי שמרגיש את אותו תהליך כל הזמן, יש לו תוספת של חיים.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

שמחה היא תוצאה. מה מביא לידי שמחה, בן אדם חיצוני סבור, מה יביא לו לידי שמחה, כשיהיה לו כל העושר ובתים שבעולם, הוא יהיה שמח. אך כבר אמרו חז"ל (קוהלת רבה א, לב) יש לו מנה רוצה מאתיים. אם כן מה בעצם מביא את השמחה, תוספת רוח היא מביאה לשמחה, על דרך שנאמר (תהלים קד, כט) תוסף רוחם, מהי ההגדרה של שמחה, כל תוספת רוח שיש לאדם, זוהי שמחה. ומי שכל הזמן רוחו מתווספת עליו, הוא חי חיי שמחה. ועל זה נאמר (ישעיהו נה, יב) כי בשמחה תצאו.

כאשר יש לאדם על דרך כלל, סבל, קוצר רוח, והסבל נסתלק, אז מתגלה אצלו רוח, וממילא מתגלה בו שמחה. אך באמת שמחה זו אינה אלא שמחת הבל, כי היא לא בעצם תהליך של גילוי של רוח, אלא המקרה החיצוני שהיה לו מסיבת הסבל הסתלק, ממילא חזר והתגלה רוח. על כן מה קורה לאחר מכן, השמחה נעלמת. למה? כי הרי מה הביא לאותה נקודת שמחה, התוספת החיצונית. כל שמחה היא תוספת רוח, זה הגדרת שמחה. אבל אם הסיבה שהביאה לתוספת רוח היא סיבה חיצונית, סיבה חיצונית לא מחזיקה זמן רב.

האדם צריך להיות לו תמיד תוספת של חיים. כמובן בעולם החיצוני בן אדם מפרש תוספת חיים בעיני החומר, על כן רבים אוכלים חטיף, שענינו חוטפים, כי חטיף הוא מלשון חטיפה. הוא כל הזמן לוקח דברים שהוא מחפש עליהם תוספת.

רוב בני אדם כאשר מתחננים הם שמחים, על דרך שנאמר (ברכת שבע ברכות) כשמחך יצירך בגן עדן מקדם. אבל כמה זמן השמחה הזו ממשיכה, לא הרבה זמן. כמה זמן זה נתפס כתוספת, יום יומיים, שבוע שבועיים, חודש חודשיים, אך לבסוף זה נגמר, והשמחה נעלמת, כי זה מביא רוח, אך הוא רוח מועט. זה רוח כנקודת גילוי לפי התוספת.

כאשר יש סבל של גוף, מה הפתרון, לענג את הגוף, להוריד מהסבל, לבקש עזרה מבחוץ, כל האפשרויות החיצוניות הללו. אבל כאשר יש סבל פנימי של רוח, מהיכן יכול לנבוע פתרון, מתוך עצמותו שלו, זה המקום שנקרא שמחה. כאשר יש לאדם ייסורי נפש, אם הוא יקבל תעצומות נפש מהכוח הפנימי שבו, השמחה שבו תמלא את גופו.

מי שנכנס לחיים של תוסף רוחם, בכל יום ויום הוא מוסיף ברוחו, ממילא הוא חי בחיים של שמחה, אם מתגלה לאדם תוספת מתמדת, הוא חי חיי שמחה. זה בעצם המהלך הפנימי של השמחה.

וביתר ביאור, כאמור לעיל השמחה באה מהתנגדות, כל פעם שהאדם מרגיש שהוא מקבל תוספת חיים, הוא כובש עוד נקודה, ועוד נקודה. אם החיים שהאדם מקבל הם בדיוק החיים שהיו קודם לכן, נמצא שהוא לא כבש שום נקודה, אז אין כאן שמחה, זה לא תוספת חיים. אם הוא מקבל את אותה חיות פעם שנייה, זה לא חיות שבאה על גבי התנגדות, אם כן בעומק היא לא תוספת. ועל כן אין בה שמחה.

מבט על התורה:

הרבה אנשים קובעים לעצמם ללמוד מסכת מסוימת בש"ס, הם רוצים ללמוד ולהקיף מסכת שלימה. מי שיתבונן יראה כי ישנם שתי תפיסות שונות איך לימוד המסכת נקלט אצל אותם אנשים שלומדים את כל המסכת.

מי שרגיל בלימוד הש"ס יודע, ישנן משניות שמיד נגשות לפרוט חידושי דינים ביחס למצוות ולסוגיות בהם המסכת עוסקת. הגמרא מבארת את הדינים במשנה, פורטת את הדינים עוד על כל הצדדים וצידי הצדדים, מוסיפה עוד חידושי דינים, דנה במחלוקות, מה הסברות של כל צד במחלוקת, חוקרת אחר שורשי הדינים מהיכן יצאו וכו', מיישבת את כל הסתירות בהצלבות בין משניות וברייתות אחרות למשנה בה היא דנה. מעבר לכך מרחיבה את הנידונים בדרשות באגדות וכו'.

יש אדם שלומד דף אחרי דף מרישא ועד גמירא והוא רואה פרטי דינים ועוד פרטי דינים, ודיונים על כל פרט ופרט לעמקו. בסיום הלימוד הוא עושה סעודת סיום מסכת כסגולה שלא ישכח את המסכת. אבל צריך להבין שגם אם הוא השתדל מאוד ללמוד טוב ובעיון כל פרט ופרט, אבל אם בסוף הוא רואה רק ריבוי של פרטים, אזי ההבנה שלו את הסוגיה השורשית שהמסכת באה למסור לוקה וחסרה למאוד.

לעומת זאת, אדם שחי בתפיסת תהליך, אף אם גם הוא ניגש כקודמו ללמוד את המסכת דף אחר דף, אך בשונה ממנו הוא כל הזמן מחפש להבין מהו הסדר. מהיכן התחלנו, מהו הפרט הראשון בו עוסקת המסכת, לאיזו מצווה היא שייכת, האם זו מצווה מהתורה או מדברי סופרים. אם היא מהתורה, האם זו מצות עשה או לא תעשה, ואם היא מדברי חכמים האם זו גזירה, תקנה כלשהי או גדר בפני עבירה. לאחר מכן באה התבוננות מה הקשר בין הסוגיות השונות בהם עוסקת הגמרא בהקשר למשנה, ומהו הקשר בין הסוגיות האחת לשנייה.

אחרי שישנו מיקום באיזה מצווה עוסקים, ומה הנידון הראשון, ומה הקשר בין הנידונים בגמ' עוברים לעסוק במשנה הבאה. ושוב הוא מביט על אותן שאלות, מה עוסקת המשנה השנייה בפרק הראשון, במה היא קשורה ואיך למשנה הקודמת. וכן במשנה השלישית בפרק הראשון. מהו התהליך מראשית הפרק

ועד לסופו, באילו סוגיות עסק הפרק כולו, אילו פרטים במצוה בה עוסקת המסכת הוא כיסה. לאחר מכן ניגשים לפרק השני, ושוב בודקים במה עוסקת המשנה הראשונה כנ"ל, מה הקשר בין המשניות הבאות, הסוגיות בגמרות ביחס למשניות. אחרי שסוגרים את הפרק שני בודקים - מה הקשר והיחס בין שני הפרקים, האם הם עדיין שייכים לאותה מצווה, אם כן אלו חלקים במצווה נידונו בפרק הראשון ואלו בשני, ומנסים להבין למה הפרטים הללו נכללו בפרק ראשון, ולמה אלו נכללו בפרק שני. לא נלאה הלאה בתאור הלימוד, כי העיקרון כבר ברור. אך הנקודה שעולה, כי עצם התפיסה של החיים כתהליך מולידה גם מבט של תהליך על לימוד התורה בתפיסת הסדר. ברור לכל בר דעת, כי ישנו הפרש עצום בין שתי גישות הלימוד, בקליטה ובהבנה של המסכת הנלמדת בין שתי התפיסות שתארנו.

מבט על בני אדם:

כל אחד מאיתנו פוגש אנשים ורואה בני אדם בכל מיני מצבים: אחד רואים אותו עובד ה' בחמימות מופלאה: תפילות, לימוד וכו', ויש אחד נראה שוקט על שמריו, פועל כמו השני אך בקרירות משהו. רואים אדם שלא עלינו משותק בכל גופו, יש לו רק יד אחת מתפקדת, וזו דווקא יד שמאל. רואים אדם מבוגר מדדה ברחוב לוקח לו חצי שעה מהבית לבית הכנסת שבמרחק מאתיים מטר מביתו, לאדם קצת לחוץ נראה שכל תנועה של הזקן לוקחת נצח. לפעמים רואים עיור מגשש, ולא מבינים איך הוא יכול להסתדר ככה כל החיים שלו עם חסרון בכוח הראיה.

מי שאין לו תפיסת תהליך הוא מביט על כל אחד ואחד במבט - מה שרואים זה מה שיש! היחס אליו הוא כפי הערכת מצבו כפי שהוא נראה במצבו כעת. רואים אדם במצב מעורר רחמים, חושבים - 'אוי איזו מסכנות, כל החיים הוא סבל ועד סוף ימיו כך יהיה גורלו'. רואים אדם שנראה כרגע במצב תפקודי מעולה, מתעוררת קנאת סופרים כאילו מאז ומעולם הוא רק עולה ומתעלה. כאשר מי מיקיריהם נפטר לעת זקנותו, והם מעוניינים להניח איזושהי תמונת מזכרת בזמנו, הם לא רוצים לזכור אותו מהתקופה האחרונה שלו, בה הוא נראה ישיש חלוש תשוש כחוש, אלא הם מחפשים איזושהי תמונה בה הוא נראה יותר צעיר רענן דשן וחי.

אולם אדם שחי בתפיסת תהליך, גם המבט

שלו על אנשים הוא בתפיסה זו - מה שאני רואה זה שלב אחד בתהליך שלם שעובר על האדם שניצב לפני. קצת בירור והכרה עם האדם והוא מבין כי החמימות בעבודת ה' של אדם זה נובעת מסיבות נסיבתיות, ועל כן אין ערובה שעלייתו תמשיך להתמיד לאורך ימים ושנים רבות. שהרי אדם זה עד לפני כשנתיים שלוש היה רחוק, ורק עקב פטירת אביו הוא עבר תהליך קירוב, וכעת הוא 'מגלה עולם', כל דבר ביהדות הוא התחדשות בשבילו. הלוואי וההתחדשות והחיות שמלווה אותו כעת, תישמר ואף תגאה גם בעוד עשור שנים ומעבר לכך.

רואים את האדם הנכה הנ"ל, ומתעוררים רחמים - מה הוא כבר יכול לעשות בחיים שלו... אבל מה שלא יודעים שדווקא אותו אדם נכה מלא תושיה, הוא עבר עשרות הדרכות להשיל מעליו כל צורך בתמיכת הסובבים אותו, ודווקא עם היד השמאלית הוא עושה פשוט הכל! אדם זה נוהג ברכב ייחודי, יודע לתפעל מחשב בידו השמאלית, והוא מתפרנס בכבוד, בזכות ולא בחסד, בצורה תפוקתית אף יותר מבריאים בגופם. הוא מתלבש לבד, מכין אוכל לבד. הוא מסוגל להתעטף בציצית ואף להניח לעצמו תפילין, והכל ללא עזרת אחרים. הוא בכלל נשוי לאשה בריאה בכללות רק כבדת שמיעה קימעה, ויש לו ילדים בריאים לחלוטין. כל ההשגות שהוא השיג בתפקוד הם כמובן תהליכים שהוא בחר להעזי ולהיכנס אליהם, להתנסות ולהצליח.

הזיקנה והאיטיות של אותו מופלג בגילו אינה מסתירה ממבט התהליכים את העובדה שאדם זה הוא בשלב הזיקנה אך עומד מאחרי תהליך חיים שלם. וכמו שאני הייתי ילד גם הוא היה, וכמו שאני עכשיו פועל ועושה גם הוא בעברו היה דשן ורענן להגיד כי ישר ה', גם הוא פעל ועשה גדולות ונצורות כיד ה' הטובה עליו. וכמו שהוא עכשיו מדדה אך ממשיך לפעול באיטיות, יבוא זמן שגם אני אצטרך לעבוד את עבודתי מתוך כובד הזקנה. ועל כן, הוא לא מביט על כבודותו בחמלה ורחמים, אלא הוא רואה בכבודותו את הודו וכבודו הלא הוא כל התהליך שמאחרי המצורף אליו.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

בלבביפדיה אברהם

בראשית, כ, יז - ויתפלל אברהם אל האלקים וירפא אלקים את אבימלך ואת אשתו ואמהתיו וילדו.

ואמרו (ב"ק, צב, ע"א) אע"פ שהוא נותן לו (החובל לנחבל דמי נזקו), אין נמחל לו עד שיבקש ממנו, שנאמר (בראשית, ס, ז) ועתה השב את אשת וגו'. ומנין שלא יהא המוחל אכור, שנאמר ויתפלל אברהם אל האלקים וירפא אלקים את אבימלך וגו'. ואמרו (תנחומא, וירא, לו) כיון ש"בקש" אבימלך מאברהם נתרפא, כי התפלל עליו, שנאמר ויתפלל אברהם אל האלקים. אולם בתוספתא (ב"ק, פ"ט, הלכה כט) אמרו, החובל בחבירו אע"פ "שלא בקש" החובל מן הנחבל, הנחבל צריך שיבקש עליו רחמים, שנאמר ויתפלל אברהם אל האלקים.

ואמרו (משנת ר' אליעזר, פרשה יב) מנין ששאלת הרפואה קרויה תפלה, שנאמר ויתפלל אברהם אל האלקים וירפא וגו'. ואמרו (ב"ר, וירא, נב, יג) ויתפלל אברהם אל האלקים - אמר רבי חמא בר ר' חנינא, מתחלת הספר ועד כאן לא נאמר בלשון הזה (לשון פלול - תפלה). ותפלתו של אברהם מדין חסד ורחמים, כנ"ל.

ואמרו (ב"ק, צב, ע"א) א"ל רבא לרבה בר מני, מנא הא מילתא דאמור רבנו, כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחלה וכו', ויתפלל אברהם אל האלקים וירפא אלקים את אבימלך ואת אשתו ואמהתיו וילדו. וכתוב (בראשית, כא, א) וה' פקד את שרה כאשר אמר וגו', כאשר דבר.

והבן שאם חבירו מבקש ממנו להתפלל עליו (כדברי התנחומא לעיל) אזי כיון ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

והבן ששורש התחלת התפלה באה מחמת חבירו ע"י בקשתו, אזי אין המתפלל נענה תחלה. אולם אם מתפלל מעצמו (כדברי התוספתא לעיל), אזי כיון שתחלת סיבת התפלה מעצמו, לכך הוא נענה תחלה, ודו"ק. ובעומק, דבר זה נאמר דייקא באברהם, כי הוא בחינת תחלה, כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה, ובאברהם נברא העולם, כמ"ש חז"ל.

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

ודו"ק. וכן קסם, קס-ם, כי נראה פלאות בחינת דבר מרומם ונשגב. וכן קלס, קס-ל, שכאשר מקלס הדבר מרוממו ומעלהו.

ורוממות דקלקול הוא עמלק גימ' רם וגימט' ספק, פ-סק. ועומק הספק האם הוא רם או שפל. האם הוא בבחינת רם - אסק, א-סק, כנ"ל, או בבחינת שפל - קרס, ר-קס. בחינת סקל, כנ"ל. וזהו בחינת קרסים, קרס, קס-ר, כפתורים, שנועדו לחבר ככתורים ע"מ שלא יקרוס, ודו"ק. וכן באדם מקום שמעמיד כל גופו נקרא קרסול, קס-רול. ועמלק בא על ישראל כאשר רפו ידיהם מן התורה, ובדקות רפיון ידים מן התורה היינו ממעשה כתיבתה בידיים שנכתב ע"י קסת הסופר, קסת, קס-ת. והוא שורש שבירת הלוחות, שכפי שרפו ידיהם מן התורה כן הרפה משה ידיו ושבר את הלוחות, ונהפך מסק לקרס.

מצינו בהבערת האש בלשון העלאה, להעלות נר תמיד (שמות, כז, כ), עיי"ש שכן לשון שק, מלשון שמעלין על כתפיו ע"מ לשאת אותו, או שמעלים לצורך לבוש של אבלות, עיי"ש.

וזהו בחינת סקל, סק-ל, כנ"ל. וכתב במחברת מנחם (אות ס', ערך סקל) וז"ל, סקל - מתחלק לשני מחלוקות, האחד, וסקלתו באבנים (דברים, יג, יא) וכו'. השני, סלו סלו המסלה סקלו מאבן (ישעיהו, סב, י) וכו', לנקותו מאבן, עכ"ל. והיינו כנ"ל שהעלייה באופן זקוף ויושר מכריח סיקול אבנים, כי אם אינו ביושר אזי האבן הופכת גופא לשליבה ומדרגה לעלייה, ודו"ק.

והיפוכו סקל, בבחינת וסקלתו באבנים, שתחילת סקילה שנוזק ממקום גבוה לנמוך, היפך עלייה. ובעומק, זריקת האבן קודמת לו הרמתה והגבהתה, בחינת סק,

כי תצא | סק סקל, סק-ל. סק מלשון אם אסק שמים שם אתה (תהלים, קלט, ח). אסק, א-סק. לשון עלייה, כמ"ש הרד"ק (שם) וז"ל, אסק - אעלה, כתרגומו, עכ"ל (והוא סוד שם אהי"ה במילוי יודיין שעולה קס"א. כך נתבאר בפע"ח, שער הנהגת הלימוד, פ"א, בביאור פסוק זה. ועיין עוד שער היחודים, פרק כ', יחוד אם אסק שמים שם אתה. ועיין פתחי שערים, נתיב סדר הפרצופים, שהוא בחינת "עלייה" של הנפש לרוח).

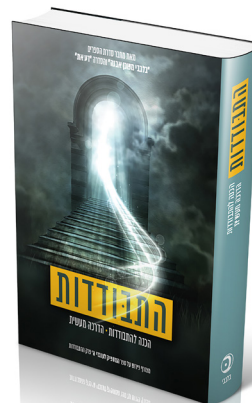
וכתב בחשק שלמה (השורשים, שורש ס, סק) וז"ל, סק, פעל ללשון עליה מעט מעט, כשהדבר שעולים עליו זקוף ונצב ביושר, לא באלכסון, וקשה לעלות עליו כדרכו, תקרא העליה היא "סק". ולא נמצא רק פעם אחת במקרא באות סמ"ך, אם אסק שמים שם אתה. ופעם אחת באות שי"ן, ואש נשקה ביעקב וגם אף עלה (תהלים, עח, כא), שכן

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

אסק, ספק, קירס, קרסים, ברקוס, קסם, קסת, קרסול, קלס, סקל, קרס.

רכישת ספרי הרב: ספרי אב"ד
מוביץ משלוח ברחבי העולם
03.578.2270

רכישת ספרי הרב: ספרי אב"ד
מוביץ משלוח ברחבי העולם

ועוד. בינה דאריך בגרון, ושם מקום השחיטה. ואמרו (חולין, מה, ע"א) אנס בסימנים ושחט, פסולה.

דעת

עיין רמב"ם (גיטין, פ"ב, ה"כ, בסופו) וז"ל, מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוה, וכו', אין זה אנוס, אלא הוא אנוס עצמו בדעת תו הרעה, עכ"ל. ודו"ק. והבן שאנוס ע"י אחרים, יש כאן סילוק דעת. משא"כ אנוס ע"י עצמו, דעתו אונסתו. ולכך כופין אותו עד שיאמר רוצה אני כמ"ש הרמב"ם שם. והיינו שמעמידין אנוס לעומת אנוס, ודו"ק היטב. ועיין ספק הקנה (ד"ה דין איסור רי" קודים עם הנשים).

ועיין עקידת יצחק (שער מו) וז"ל, האנוס לא אנוס רק הגוף לבד, והמפתה גם הרצון והדעת, ולזה הוא נזק יותר גדול בעיני מנזק האנוס, שפגם החלק היותר משובח שבה, עכ"ל. ועיין בגדי השרד (ביאור הגש"פ) וז"ל, עבודה זו (של העגל) מתוך אנוס וטרור וק" שוש הדעת, שדעתם היתה טרופה, עכ"ל.

ועוד. כאשר זכה שמואל להנצל מחשש ארס של נחש, דעת דקלקול, קרא עליה רב, כל רז לא אנוס לך (חולין, נט, ע"א). ועיין מחזה אברהם (קרח) וז"ל, בטל רצונך מפני רצונו (והוא בחינת אנוס, ודו"ק), וכו', וזהו דעת טוב.

חסד

מים, שורש לז' משקים. ואמרו (מגילה, יב, ע"א) אין אנוס, אמר רבי אלעזר, מלמד שכל אחד ואחד השקה מין מדינתו. והיינו כל אחד לפי שורשו, והפועל שלא לפי שורשו זהו דקות של אנוס.

ועוד. אמרו (כתובות, לט, ע"א) אנוס שותה בעציצו. ופרש"י, בכלי שבחר לו לשתות בו, כלומר על כרחו ישאנה. ועיין ספר הקנה (ד"ה דין איסור ריקודים עם הנשים) וז"ל, אשת כהן שנאנסה וכו', אסורה לו, דהוא איש החסד, ואינו מנדב חסדיו בספק אשה טמאה.

ועוד. דינה שנאנסה ע"י שכם בן חמור, אמרו חז"ל למס מרעהו חסד, שמנע יעקב חסד מעשו, ולכך נענש שנאנסה.

גבורה

אש. ואמרו (ב"מ, מז, ע"ב) גזירה שמא תפול דליקה באנוס. וכן כל גזל בכח, גבורה, כי כל אנוס יסודו כח וגבורה, ונקרא אנוס, כמ"ש בתרגום יונתן (נשא, ה, ז).

ועוד. סוד יצחק. ועיין עשרה מאמרות (חיקור הדין, פ"ב) שמי שרצה לעשות מצוה ונאנס ולא עשה, ע"ז נאמר (תהלים, קד, כו) לויתן זה יצרת לשחק בו, בחינת שחוק, יצחק - ישחק. ועיין מחברת הקדש (שער הפורים) וז"ל, אנוס גימט' אי"ק, היינו אלף, שממנו מיתוק הגבורות, עכ"ל. ובקלקול, דינה, דין-ה, נאנסה ע"י שכם בן חמור. ולהיפך, דינאל, דין-אל, מיתוק הדין בשם אל - חסד, נאמר בו כל רז לא אנוס לך.

רצון. וכתוב (אסתר, א, ח) והשתיה כדת אין אנוס, כי כן יסד המלך על כל רב ביתו, לעשות כרצון איש ואיש. ובעומק, הכתר שהוא הרצון העליון הוא אנוס את כולם. בבחינת הידיעה שלמ"עלה מן הבחירה.

ועוד. מצח הרצון שבו נמצא הציץ. ואמרו (פסחים, טז, ע"ב) על מה הציץ "מרצה", על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא בין בשוגג בין במזיג בין באנוס בין ברצון.

ועוד. אמרו (מגילה, טו, ע"ב) אמרה אסתר: אלי אלי למה עזבתני, שמא אתה דן על שוגג כמזיד, ועל אנוס כרצון. ואמרו (כתובות, ט, ע"א) ספק באנוס ספק ברצון. ואמרו (שם, נא, ע"ב) תחלה באנוס וסופו ברצון. ונחלקו שם אבוה דשמואל ורבא, אי הוה אנוס או רצון. ואמרו (ב"ק, כא, ע"ב) תחילתו בפשיעה וסופו באנוס, י"א שפטור, והוה כאנוס, וי"א שחייב והוה כפשיעה. ואמ"רו (ב"מ, פג, ע"א) הנו דדרו באגרא ואיתבר משלם פלגא, מ"ט, נפיש לחד וזוטר לתרי, קרוב לאנוס וקרוב לפשיעה.

חכמה

מחשבה, ובו כוונת המחשבה. ועיין רבינו יונה (על הרי"ף, ברכות, ז, ע"ב) וז"ל, ומפרשי רבנן בנאנס בשינה, כלומר, שאנוס אותו השינה והיה מתנמנם ואין יכול לכיין כמו בפסוק ראשון, וכו', דנאנס בשינה ר"ל שהיה קורא כל השאר מתנמנם, עכ"ל.

ועוד. אמרו (ברכות, ח, ע"ב) והזהרו בזקן ששכח תלמודו מחמת אונסו.

ועוד. אמרו (קידושין, לג, ע"א) דאמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן, בכל מקום מותר להרהר חוץ מבית המרחץ ומבית הכסא, דילמא לאונסיה שאני.

ועוד. אמרו (ברכות, ו, ע"ב) חשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. ולהיפך עיין ספר חסד ה' (דף ד', ע"ד. והובא בילקוט ראבוני, ערכים, ערך אוה"ע, אות ו') וז"ל, אם חשב לעשות רע ונאנס ולא עשאוהו כהוגן, אין העיכוב עפ"י עצמו, העיכוב מיד ה' אשר קילקל מחשבתו הרעה, עכ"ל. ועיין של"ה (עשרה מאמרות, מאמר התשיעי) וז"ל, נאנס ולא נעשתה העבירה, החזקה היא שאף אם לא היה נאנס היה חוזר מעצמו, עכ"ל.

ועוד. אמרו (מכות, ז, ע"ב) א"ל אביי, אי אומר מותר אנוס הוא, א"ל שאני אומר האומר מותר קרוב למזיד. ועיין שבועות (כו, ע"ב).

בינה

אנוס, א-נס, סוד הנס בבינה, למעלה מז"ת, שהוא בחינת טבע. ולכך התשלום הוא חמישים, כנגד נ' שערי בינה.

בלבביפדיה קבלה אנס

תפארת

מקרה לילה גם כשהוא במתכוין, שדבר זה נקרא מקרה, ולפי שאפילו חסיד וכו', וכל דבר שהוא להנאת עצמו נקרא מקרה, כי ה' יתברך בעל הסדר, עכ"ל. ודו"ק.

מלכות

כתיב (אסתר, א, ח) והשתיה כדת אין אונס כי כן יסד המלך.

ועוד. כלב, סוד מלכות גימט' ב"ן. ועיין עמק המלך וז"ל, ויקרא לה נובח בשמו וגו', מי שמוסר ממון של ישראל בידי אנשים ע"י מלשינות יתגלגל בכלב נובח בשמו, שנאמר ויקרא ל"ה, ר"ת לשון הרע, נב"ח, עכ"ל.

ועוד. מלכות, שם. ואמרו (כלאים, ז, ו) מאימתי הוא נקרא אנס, משישקע. ופירש הר"ש שם, משישקע, אע"פ שנאנסה כל זמן שנקראת ע"ש הבעלים שאומר זהו שדה של פלוני אינו אוסר דבר שאינו שלו עד שישקע שם בעלים ונקראת על שם האנס.

ועוד. שבת. ועיין משנה שכיר (מועדים, שבת).

נפש

עיין אדיר במרום (ח"ב, מאמר רישיא וסיפא) וז"ל, מיד שנגלה עליו (לאדה"ר) הקב"ה ואמר לו איכה, אן נטה לבך כמ"ש ז"ל, שב משם, וחשבו להנצל מן הסט"א כעובר לאנסו, עכ"ל. והבן, נפש למטה מן הבחירה, וזהו לאנסו.

רוח

אנס, א-נס, לשון נסיון. כי עיקר הנסיון הוא במדרגת רוח, כנודע משם הגר"א. אולם אונס רחמנא פטריה (ב"ק, כח, ע"ב).

ועוד. עיין ריטב"א (שבת, מט, ע"א) לגבי תפילין וז"ל, שיהא זריו שלא תאנסנו שינה המביאתו לידי הפחה, כך פירש רש"י, עכ"ל.

ועוד. כתיב (דניאל, ד, ו) די רוח אלהין, קדישין בך, וכל רו לא אנס.

נשמה

רוח, בחירה, כנ"ל. והנשמה אונסת לרוח לעשות רצון קונו.

חיה

כנודע במקום גילוי מוחין דחיה, אין כח לרע, ואזי הרע "נס" ובורח. וכל נס, הוא בחינת אונס, כי הוא נס לאונסו, שלא ברצונו.

יחידה

סוד הכלל. ועיין של"ה (הגהות לשער האותיות, י-יא) וז"ל, הענין הוא כלל ופרט, ובעשות מצוה אחת אף שכולם נכללים בה, מ"מ אינו אלא בכלל ולא בפרט. רק יועיל לו אם נאנס או איזה סיבה שלא יוכל לקיים האחרות והוא חישיב לקיימם, אז מתנוצץ זה הכלל ומתפשט, עכ"ל. והבן, אנס, א-נס, גילוי אל"ף. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

מדת האמת. ואמרו (ב"ב, מה, ע"א) סתם עכו"ם אנס הוא, שנאמר, אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר.

ועוד. סוד משפט. ואמרו (ב"ק, קיג, ע"א) דתניא, ישראל וכנעני אנס שבאו לדין, אם אתה יכול לזכהו בדיני ישראל, זכהו ואמור לו כך דיננו. בדיני כנענים, זכהו ואמור לו כך דינכם, ואם לאו באין עליו בעקיפין. ר"ע אומר אין באין עליו בעקיפין מפני חילול השם.

נצח

נו"ה, רגלין. הולך בדרך. ואמרו (ב"ב, נז, ע"ב) ועוצם עיניו מראות ברע, א"ר חייא בר אבא, זה המסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכביסה. היכי דמי, אי דאיכא דרכא אחרנא, רשע הוא, אי דליכא דרכא אחרנא אונס הוא. ועיין ב"ק (כט, ע"א). ושם (לא, ע"א).

ועוד. עיין אבן עזרא (דניאל, ד, ו) וז"ל, לא אנס, לא ינצח, וכמוהו אין אונס, כמו מנצח, מכריח, עכ"ל. ובמצודות ציון (שם) כתב וז"ל, ענין הכרח ונצוח, ועם שם זה נקרא הגולן אנס, עכ"ל. ועיין אור החיים (צו, ז, לז) וז"ל, זובח תודה יכבדנני, ודרשו ז"ל (סנהדרין, מג, ע"ב) זה הזובח יצרו. והזביחה הוא שינצחהו, ובבחינת הנצחון הוא בורר מנו בחינת טוב אשר אנס מאדה"ר, עכ"ל.

הוד

נו"ה רגלים להלך. ואמרו (קידושין, נג, ע"ב) אונסא דאורחא.

יסוד

אשת יוסף, אסנת, אנס-ת.

ועוד. אמרו (גיטין, עג, ע"א) ההוא גברא דזבין ארעא לחבריה, קביל עליה כל אונסא דמתיליד. וזהו כח יסוד, שמוליד אונס. וכן הוא בקידושין (נ, ע"א) דאתיליד אונסא באורחא. ורובע עשה בו אונס כרצון (ב"ק, מ, ע"ב).

ועוד. אמרו (עירובין, יח, ע"ב) בשכבת זרע דחזא לאונסיה. וכל מקרה לילה (עיין פסחים, סז, ע"ב - בעל קרי מטמא באונס) הוא בשיעור מסוים גדר דחזא לאונסיה (ועיין נזיר (סה, ע"ב) אונסו וספיקו), דבא בסילוק הדעת בשעת השינה. וכמ"ש ר צדוק (לי-קוטי אמרים, אות ה) וז"ל, ובעת השינה נקרא מקרה לילה, כי בשינה אין לו דעת, והסדר הוא מצד הדעת, מה שבשינה הוא מקרה, עכ"ל. אולם אינו אונס גמור, כמ"ש במחשבות חרוץ (אות ה) וז"ל, מקרה לילה בא ע"י השתקעות בדמיונות, עכ"ל. ושורשו עץ הדמיון, עץ הדעת, כמ"ש בצדקת הצדיק (אות קד) וז"ל, בכל אדם יש פסולת בתולדה מעטיו של נחש, ערבוביא דטוב ורע, ומזה הוא מקרה לילה, שע"ז נאמר (תהלים, צא, ו) לא תאונה אליך רעה, עכ"ל. ומצד כך אף כשנעשה ב"דעת" נקרא מקרה לילה, כמ"ש בדובר צדק (אחרי מות, אות ד) וז"ל, בתורה נקרא

מילון ערכים בקבלה • ברודים

ועיין בלשם (חלק הביאורים, שער העקודים, פ"א, אות ט) שנגלד ונעשו הכלים, אולם אינו עביות ממש אלא כגלידה של מים, יעו"ש.

ועיין עוד באיפה שלמה (שער הברודים, פ"ג) וז"ל, נראה לענ"ד לפרש, כי מטעם זה קראה התורה את עולם התיקון בשם ברודים, כי ברודים הוא פציחין, ר"ל פתוחין כמו שפירש רש"י ז"ל, כי החברברות שלהם היתה פתוחה ומפולשות מזו לזו. והוא לשון פצחו הרים רינה, כי נפתחו ונתרחבו הנקודות ונמשכו ונתפשטו ממקומם הראשון, והוא בסוד פרצופים גמורים. אי נמי, מה שנקראו ברודים, הוא ע"ש "חיבור הדר עם ב"ן", שעולים גימט' ברודים עם האותיות, כי תיבת ברודים כתובה בתורה בחסרון הוא"ו, עכ"ל.

וביונת אלם (ח"א, פרק כה) כתב וז"ל, ברודים, שמשמעו בדים ורדודים. פירוש, בדים, בברור הפנימיות שלא ישאר בהם משברי הכלים כלום. ורדודים, בהתפשטותם בלבושיהן, מלשון וירקעו את פחי הזהב דמתגרמינן ורדידו. והוא ג"כ מלשון ירידה, להורות התרחקם מן המקור, עכ"ל.

ובלשם (ספר הכללים, כלל ד, ענף א. וכן חלק הביאורים, שער העקודים, פ"א, אות ט, עיי"ש טעם נוסף) כתב וז"ל, ונקרא ברודים, כי תרגום של ברודים הוא פציחין (כנ"ל באיפה שלמה), והוא מלשון צח, שהוא זך ובהיר, ותוקף הצחות הוא נקרא ברודים. עיין ערוך ערך פצח. "והוא על אור המ"ה דהתיקון", שהוא אור זך ובהיר הרבה כי הוא זורח מאור א"ס, אור הגנוז וכו'. וכן הוא עוד הכוונה במלת ברודים על תוקף היחוד והקשר, כי הוא מלשון ברד (כנ"ל), וכמ"ש האבן עזרא (ויצא, ל, לב), כי הכפור והברד הם צומתין ומכווצין ומייחדים את הנפרדים להיות אחד. ובעת התיקון נתייחדו אורות הב"ן שהיו רה"ר וע"י המ"ה נתייחדו כולם ונעשו רה"י, והוא מ"ש הרב כי המ"ה וב"ן יחד נקרא ברודים, כי נצמתו יחד כל האצילות. עצמו. ■ **המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון**

כתב בעץ חיים (שער המלכים, פ"א) וז"ל, עולם התיקון נקרא ברודים, בסוד עקודים, נקודים, ברודים. כי מתחילה לא היה רק בחינת כתר לבד, ובו היו עקודים ומקושרים ונכללים כל העשר ספירות, וזה נקרא עקודים, וזהו בסוד פה דא"ק. ואח"כ יצאו מעינים דא"ק י' נקודות, והן עשר ספירות זה אחר זה, ולא היו מקושרים זה בזה דרך קיום, וזה נקרא נקודים. ומחמת שהיה כל אחד בפני עצמו ולא היה בסוד המיתוק לכך נשברו כליהם, והוא סוד ז' מלכין דמתו. ואח"כ נעשו עולם התיקון שנתפשטו הכלים ונתלבשו זה בזה בסוד אדם, וזה נקרא ברודים, עכ"ל. ועיי"ש שער ז', פ"א.

וכתב שם (שער ט, פ"ו, מ"ב) וז"ל, נקודים הוא ב"ן, וברודים הוא מ"ה וב"ן יחד, עכ"ל. אולם נחלקו המפרשים האם שם התואר ברודים קאי על חיבור מ"ה וב"ן יחדיו, או על שם מ"ה דתיקון לעצמו, וכדלהלן.

וכתב בחסדי דוד (אות ט) וז"ל, וטעם קריאת המ"ה ברודים, יען ב"ן הכולל הוא תולדות מלכות דא"ק, וממנו הז"ת דמיתו, ולכן שם ב"ן נקרא נקודות, כי נקודות היא במלכות. ושם מ"ה הכולל הוא תולדות הז"א דא"ק שתחלתו מהיסוד הנקרא הדר, כי הוא סוד הדרת פנים זקן, דהסריס אין לו זקן והוא מלך הדר המחייה את המלכים, וזהו ברודים כמו הדר, עכ"ל. ולדבריו תואר ברודים אינו על חיבור ותערובת מ"ה וב"ן, אלא על שם מ"ה לבדו, ודו"ק. ועיין קול ברמה (אות קלג).

אולם בטל אורות (ח"ב, פ"ג, אות יח) כתב וז"ל, ברודים נקרא הספירות דלאחר התיקון, על שיש בכל בחינה ובחינה מ"ה וב"ן, ולכן נקרא מעורב אודם ולובן והוא כמש"ל בח"א, פ"ז אות ד', ולעיל בפתיחה אות כ"ב, עכ"ל. ולפ"ז ברודים מלשון ברד. וכתב בקהלת יעקב (ערך ברד) וז"ל, ברד - בחינת חסד, מים (זוהר, וישב, קפו, ע"א). תראה שברד הוא כולל דין וחסד, כי השורש שלו מים הוא, ומה שנקפא ונעשה ברד הוא דין, כמ"ש (זוהר, ויצא, קנב. ובראשית, כט, ע"ב) מסטרא דצפון גלידי. עוד י"ל, ברד גימט' יד הגדולה יד החזקה, בחינת חסד וגבורה, עכ"ל.

info@bilvavi.net כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

הרב איתמר שוורץ

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ 2>4>12 USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829